

U. B. BERGEN

1611.50

M. 1568 Fe

Norges Bevring.-

1. årg.

Før frihet og sannhet.

14/8-42.

"Hvis du vil krype eg bøye deg,
så da i fred kan fortære deg og fordøy deg,
da vil de fremmads
la nukje behandles deg mindre hårdt.-
Jo, hvilts du bare til glæmme det:
Landet er vårt.
Tyskerne tok det, men det var vårt.

Jeg vil beskyte deg:
Her er den siste skaman, her må du verg deg.
Vit det hver time på dagtak
Landet er vårt.
Tal ikke om det,
smakk ikke med din munn,
men vit det dypt i ditt hjerte
hver time, hver stund."

Det fins norske menn og kvinner som vi i dag ikke
mer ser meget opp. Vi tenker ikke nå på nasjonene, denne kløkk for-
modene, bestiende av brennfallst i det norske folk. De nordmenn vi
kan se over, er entreprenørne som frivillig arbeider for tyskerne.
De arbeider for fienden fordi han betaler godt. Det ble også godt
betalt. Entreprenørene arbeider ned i gjøre den tyske militærmark
i Norge sterkere. Det vil tukket være dem bli vanskeligere å gjen-
innta landet, og det vil koste flere nordmenn liv. Disse samme
entreprenørne er ikke alltid nasister. De hoper England skal vinne
og Norge bli fritt, men bare de blir godt betalt, hjälper de gjennom
tyskernes. Vi forsøker denne type mennesker og skammer oss dypt,
men et dypt over at vi har slike folk blant oss. Andre nordmenn vi
skummer oss over, er de som forlater sivili arbeid for å hjelpe det
tyske militæret. Menn har gått fra fabrikken til tyske anlegg,
for der å få bedre betaling. Bøndene har latt gårdene ligge for å
arbeide for tyskerne. Hvert arbeidsstykke de gjør, gjør Norge vanske-
ligere å gjenerobre. Og norske vil disse mennene være. Vi vil ikke
være bekjent av å ha dem på vår side. De som blir trukket til å
arbeide for tyskerne, må vi unnskyldc. De vi forsøker og skummer oss
over, er de som frivillig arbeider for fienden.

Det fins norske kvinner vi i dag ikke vil være
bekjent av. Det er ig tyske luirene. Unga piker og jamvel gifte fruer
har nedslatt seg i denne tida til å gå ned våre overfallsmenn fr
sør og styrket deres moral. Det er piker som nordmenn aldri har
sett på uten å fylles med avsky, men det er også bra utseende piker
blant dem. De førestår ikke rockevidda av det de gjør, men vi til-
gir dem ikke. De skal førstig være brennemerket fordi de i landets
ekfønssvængre alvorstund underholdt og oppmuntrert landets fiender.

"De brenne våre gårder,
de dropte våre menn.
La våre hjerter haue
det om og om lagjen,

De brenne våre gårder,
de dropte våre menn.
Bak hver som gikk i døden,
stikkes tusenar igjen."

Nyhetsene 11 og 12. august 1942.

Russland. Den fornyede tyske offensiven mot Stalingrad fort- satte tirsdag, men uten framgang. S.v. for Stalingrad, på jernbanen ved Kohleniko, angrep russerne de tyske stillingene hele tirsdag. Det var store tanksstyrker på begge sider, og tyskerne ble tvunget over på defensiven. I Kaukasus, s.v. for Armawir, hvor tyskerne gikk videre fram, og ved Maikop er det hårdnakkede kampmer. Ved Armawir utfører russerne heldige baktroppsoperasjoner, som tilføyer tyskerne tap. Det er ved Klipskaia i Donbøyningen de hårdeste kampene pågår, og her kaster tyskerne hundrevis av tanks og motoriserte avdelinger inn i slaget, men hittil er det ikke nådd en tomme fram. Ved Voronej er alle tyske åtak slått definitivt tilbake.

~~En russisk målmann sa onsdag at slaget om Stalingrad er mye viktigere enn kampene i nord-Kaukasus, som bare produserer 1/6 av den russiske olje. Det er i sør-Kaukasus resten av oljen blir utvunnet.~~

Vestfronten. En rekner med at tyskerne har 28 divisjoner og 3 panserdivisjoner i Frankrike og Belgia. Av disse er 8 gode. Disse troppene er trukket fra den russiske midtfront av frykt for invasjon. Det er funnet en hemmelig dagsordre fra Hitler til den 7. arme i Kaukasus. Denne må av omsyn til front nr. 2. for enhver pris påskynde og nå de målene sør for Rostov som overkommandoens har bestemt. Føreren krever at operasjonene blir gjennomført så troppene kan trekkes vestover.

Latterliggjørelsen av front nr. 2 i Tyskland er nå forbi. Nå blir den tyske offentlighet underholdt med statistikk, som beviser at ikke noe kan skje i Frankrike, Belgia og Norge. Disse landene er tilfredastillende befestet. Tyskerne foringer også 1.abc-flytakene. Den øverstkommanderene for de amerikanske luftstyrkene har kungjort at den britisk-amerikanske luftoffensiven mot Tyskland snart vil ta til, og da skal tyskerne få føle vekten av store koncentrerte åtak.

En stor styrke britiske bombefly hamret natt til onsdag løs på Tyskland. Målet var Mainz, der elvene Rhinen og Mainz flyter sammen. Carridene ved Koblenz og mål i Nederland ble også bombardert. 16 britiske fly gikk tapt etter nattas operasjoner.

Her er en del detaljer om de nye britiske Lancaster bombefly: aksjonaradius 5.000 km., fart: 600 km. i timen, Bombelast: 8.000 kg. Flyene tar således de aller største og nyeste britiske bombene. De er dessuten utstyrt med 2 kamoutårn, og ikke noen by eller noe sted i Tyskland kan føle seg trygg for disse maskinene.

Uroen både i det okkuperte og uokkuperte Frankrike brer seg etter Laval sittende erklæring om at han baserer Frankrikes framtid på tykk seir. Frankmennene har kastet handgranater på tyske flygere utafor Paris under trening. 2 ble drept, 6 hårdt såret og 7 letttere såret. Frankmennene kan seg unna. Andre steder er sluseporter sprengt bort, så kulltransporten er stoppet i flere dager. Garnisonen i Vichy er utskiftet med kolonitropper. Laval skal være rystet over demonstrasjonene på nasjonaldagen.

Vi burken alle tyskernes iherdige propaganda i anledning luftåtaket på Paris tidlig i år. Theo Finlahi skriver i Bergens Tidende 13/8/42.: "Ved et av de stedene vi besøkte, ser man utover de veldige Renaultfabrikene som var målet for et britisk luftangrep på et tidspunkt da Luftforsvaret av Paris ikke var så sterkt som det er nå. Etter de tyske offiserers skildringer ble det anrettet adskillig skade. I strøkene omkring ble rekker av beboelseshus lagt i grus. De franske hus er nemlig så spinkelt bygget at de har lett for å styre sauene ved lufttrykket av volds. eksplasjoner."

Det fjerne østen.

Mandagsmeldingene fra Stillehavet gikk ut på at allierte tropper er gått i land på Tuligasyane i Salamongruppene. Japanerne er gått til motatak. De japanske meldingene om allierte skipstap er helt overdrevet. Derimot er mange japanske overflateskip sendt til bunns. De allierte tapene til tirsdag var i krysser senket og 5 skip skadet. Den amerikanske øverstkommanderende har opplyst at en sansynligvis må rekne med store tap for at en skal kunne nå de store resultatene som er oppstukket i denne offensiv. Allierte bombe-fly raser over de japanske basebe, og ved New Guinea ble 19 japanske jagere skutt ned, 1 skip senket og et stukket i brann. Onsdag ble heilt at de allierte styrkene holder det terenget de har tatt på Tuligasyene. Det er voldsomme nærkanper. De første som gikk i land, var amerikanske marinesoldater, som var trenet dag og nattført kamp i jungelen. Allierte tropper fulgte etterpå. Disse troppene har åpnet døra til den allierte offensiven i Stillhavet. Allierte fly støtter kampene og bomber japanske støttepunkter uavlatelig. 5 av 7 japanske jagere ble skut ned tirsdag. Seiersmeldingene fra Tokio for 3 dager siden er nå betydelig nedstente, og onsdag het det kort og godt: Ingen ny erklæring før om 3 dager.

Ataket på de Aleutiskeøyene kom helt overraskende både fra sjøen og i lufta. Et lasteskip ble ned en gang senit til bunns og to andre skadet.

India. Det ble meldt tirsdag om uroligheter fra flere steder i India, alvorligst i Bombay, der politiet måtte skyte på mengden. I et par tilfeller måtte militær tilkalles. Urolighetene hadde til tirsdag kostet 28 menneskeliv. Det var da konstantert uroligheter i et dusin byer. Den indiske regjeringa er herre over situasjonen. Onsdag ble meldt om en del uro i Bombay og New Dehli, men etter at Bonbays guvernør har sendt ut en advarsel, betegnes nå stillingen på det indiske kontinent som rolig. Det har hatt en beroligende virkning at det ble truet med å gripe hårdt inn.

Et råd som består av den indiske visekongen II indire og 4 engelskmenn, har forkastet Gandis handlenåte. Han setter bare landets forsvar på spill. Fra store kretser i de indiske folk blir det også ellers satt avstand fra Gandhi. Uveren før 95 millioner muhamedanere og ledelsen for hinduorganisasjonen og den indiske fagorganisasjon har alle uttalt seg mot Gandhi.

Den engelske regjeringa slår fast på ny at India skal få sin selvstendighet etter krigen, men britene trekker seg ikke bort fra India midt under krigen, så aksemaktene får fritt spil. Englands stilling er helt klar, skriver Londonpressen. India skal få full uavhengighet etter krigen.

Strategisk sett har India betydning som åtaksbasis mot Burma. Fra India kan dessuten kineserne ytes hjelp, likeens de britiske og russiske armene i Iran. Et like stort verd har India for krigen til sjøs.

I nord-Afrika har det vært sket patruljevirksonher og arteleriduell i det midtre og nordlige avsnitt. Store mengder krigsmateriell er kommet til den 8. arme. All slags forsyninger strømmer nå frem. Det britiske admiralitet melder at hangarskipet "Eagle" er gått tapt, men størsteparten av mannskapet er reddet. En stor formasjon amerikanske liberator-bomberfly har bombet havna i Bengasi ettertrykkelig.

Nyhetsene torsdag 13/ 8-42.

Middagekommuniket fra Moskva melder at russerne i Den bøyningen har bedret stillingene sine set, n.s. for Kohlenikova. Tyskerne angrep her tirsdag med 300 tanks. De støtte opp i et minefelt og natte romme marken. I et annet åtak satte tyskerne inn 2 divisjoner og tok noen små høydedrag. Senere ble de drevet tilbake herfra og led et fullstendig nederlag. Ved Els pks i harx har tyskerne ikke hatt framgang. I Kanisas gjør sovjettyrkens kraftig motstand, og tyskeras framstøt blir i hvert fall sinket. Ved Mailep føregår det høitige kamper Sør for Verona; her russeerne har framgang. Tyskerne ble her drevet ut av en landsby. Tyske motatak er slått tilbake.

Storo styrker britiske bombefly angrep Mainz i natt for annen natt på rad. Samstundes ble flyplasser i Nederland bombet. 5 fly savnes. Under åtakene tirsdag ble flere hundre kg. sprengbomber og over 50.000 kg. brannbomber sluppet ned på 46 minutter. I en artikkel av Goebbels i "Das Reich" går det tydelig fram at die Luftwaffe ikke samstundes kan være på østfronten og vestfronten. Han innerømmer også at de tyske hevnatakene på England er helt ubetydelige. Amerikanske jagerflyavdelinger som samarbeider med det britiske luftvåpenet, har gjort tre operasjonstokter over Frankrike fra kl. 9 11/8 til kl. 9 15/8. En korrespondent skildrer et besøk på en amerikansk flyplass i England. Blant de flytypene han så, var de enorme flygende festningene. De som fører disse 4-motors bombefly, er noen riktige hardhauser, som bare venter på et ord om å gå til åtak. De har i økavis studert det britiske luftvåpenet. Korrespondenten skriver at britene og amerikanerne lærer av hverandre.

Det ble vekslot skadi over Kanalen i dag. Tyskerne fyrte, og skuddene ble besvart fra engelsk side.

Den britiske produksjonsministeren opplyser at tapene til sjøs gikk betydelig ned i Juli.

Amerikanerne konsoliderer stillingene sine på 3 av øyene i Salomongruppen. Under et åtak på Rabaul fikk amerikanske bombefly fulltroffere på 4 skip, som sank eller ble sett i brann. Andre fly var over New Guinea. Den sjømilitære medarbeider i London-kringkastet mener til japanernes påstand om at de overrasket amerikanerne at en angrepsstyrke alltid er på øyrik etter fienden.

Kommuniket fra Kairi melder om fortsatt patruljevirksomhet. Blant dem som har vært i forreste linje den siste tida er amerikanere med amerikanske tanks. Det er første gangen amerikanerne og tyskerne møtes til lands i denne krigen. Kampen mot motorlektene etter Nordafrikas kyst har vært så effektiv at disse ikke blir brukbar. I en tysk kringkastingsutsending framkommet Rommel store tap. "Mange av våre kamrater er ikke lengre blant oss," sa han.

Fra New Dehli, hovedstaden i India, meldes at det ikke har skjedd noe av betydning sist døgn. Den indiske regjering er herre over situasjonen. Det har ikke funnet sted noen oppsøyor. Den britiske arbeiderbevegelse har uttaler i anledning de siste hendingene i India at de var en unngåelig sikkerhetsforanstaltning i rette tid. Bare ved alliert seir kan India få sin frihet, men arbeiter-bevegelsens representanter.

Grunnen til den iherdige tyske propagandaen i det siste er for det første nisangyo i Tyskland, luftatakene over Tyskland, amerikanske bombefly, tanks og soldaters ankomst til England og frykten for invasjon i vest. Samstundes hjelper de uketlige russeerne en forbitret kamp mot tilsinerne angripes med Salomonøyene og britene angriper Vest-Afrika.

Bet norske næringsliv skal nå nyordnes. Det er kommet NS-formann i Norges Grosistforbund. Den samme mannen er også blitt formann i Norske Kullonialgrossisters landsforbund, hvor Thorolf Mowinckel har fått sparken. Direktør With har gjort rede for hvordan en skal gå fram. Større aksjoner er ikke ønskelig, sier han. Gruppene må bli tatt enkeltvis for at det skal gå uten forstyrrelser. Dersom en lot næringslivet i fred, ville det virke uheldig for partiet. Først må en ta de partimessige omsyn i betrakning under nyordningen. Det må være nok aktive medlemmer til at de kan overta tillitsvervene. Innrepene må variere etter risikoen. Elandt de enkelt gruppene han nevner bør nyordnes først, er handels- og bankorganisasjoner. Han nevner den erfaringen som er gjort fra tidligere tilfeller, bl.a. lærerne. Det må utsdødes nødvendig forbud mot utmeldelser, oppløsninger osv. Han mener alle omsyn må bli tatt så ikke nyordningen faller sammen overfor organisert motstand.

Senere ble meldt at nyordningen i næringslivet skrider fram etter gode nasistiske retningslinjer. Næringsorganisasjonene skal stå under kontroll av det departementet de hører under. Vedkommende departement kan opplese eller sammenslutte organisasjoner, entledige tyrer osv., forandre vedtekter og bestemme over midlene. Dets bestemmelser kan ikke bli prøvd ved noen domstol. Overtredelse av bestemmelsene straffes med mulkter på 1.00000 kroner og et års fengsel.

Quicling skal nå være gått til åtak på den midlertidige kirkedelte, som han etter grunnloven erkjører for opplest. Det hele betegnes som en tapelig utfordring og har vakt bekymring i Berlin. Det er ikke tvil om at Quicling etter den forrige lærer- og kirkestrid nå etter hvert kjører seg mer og mer fast.

"Times" skrev onsdag at biskop Berggrav har vunnet respekt verden over som vaktmann overfor dem som vil utrydde kristendommen og føre inn hedenskapet.

Sokneprest Åla Sande, Ullensvang skriver i et brev datert 16/7-42 til kst. sogneprest D. Zwiegelmeyer, Tana.: "Brevet dager ett 11.d.m. har eg teke imot. Eg har lagt saki fram for formannen i soknerådet: han viste til samråystes vedtak i sokherådsmtg 1. mars d.å.: "Tila serlege gudstenester kan me ikkje gjeva løyve at politiske og verdslege organisasjoner brukar kyrkja." Han viste og til soknerådet 26. april d.å. samråystes har sagt seg sand i vedkjenningi "Kirkens grunn".

Eg har gjeve bod til klokkar, organist og kyrkjemenar og gjort dei kjende med brevet, alle sværa at dei har skuld soknerådsvedtaket 1 mars d.å. ikkje kan gjøra teneste i kyrkja 26. d.m.

Du nemner at eg skulle være med i altertenesta. Det kan eg nok ikkje! for det fyreste skal eg til gudsteneste annen stad og skal same dag halda eit foredrag dinest har eg sjølv røysta for vedtaket i soknerådet 1. mars d.å., og endeleg kan eg opplysa at eg 1. mars d.å. har sendt Kirkedepartementet telegram om at eg ikkje godtjanner annen biskop enn Andreas Fleischer."

Det er konstantert en hemmelig avis i Norge, "Frihetskampen", som blir gitt ut av nasistene. Den skal prøve å spilde mellom nordmennene og er svært overdrevet i meldingene sine. Den unnskyller også enkelte nasistiske tiltak.